בית הדין הציוני העליון

תיק 34/2/02

בהרכב: ד"ר מ. בייסקי - אב בית הדין
ד"ר א. וינוגרד - חבר
עו"ד ע. האוזנר - חבר

העותרים:
1. ד"ר דוד ברייקסטון, תנועת המרכז
2. מר חיים חייט, סיעת העבודה מרץ
3. גב' פאולה אדלשטיין, הסיעה החדשה

נ ג ד

המשיב 1: מר סלי מרידור
יו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית

המשיבים 2-8:
2. גב' פנינה הרצוג, נציגת ארגון אמונה עולמית בהנהלת ההסתדרות הציונית העולמית
3. מר ריצ'רד היידמן, נציג ארגון בני ברית בהנהלת ההסתדרות הציונית העולמית
4. מר אמיר פלד, נציג ארגון מכבי בהנהלת ההסתדרות הציונית העולמית
5. הרבה כנרת שירין, נציגת האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת בהנהלת ההסתדרות הציונית העולמית
6. הרב יואל מיירס, נציג מסורתי עולמי (התנועה הקונסרבטיבית) בהנהלת ההסתדרות הציונית העולמית
7. מר ראובן דוידמן, נציג הכינוס העולמי של בתי כנסת בהנהלת ההסתדרות הציונית העולמית
8. מר יחזקאל זכאי, נציג הפדרציה הספרדית בהנהלת ההסתדרות הציונית העולמית

נכחו בדיון:
שלושת העותרים ובא כוחם עו"ד גורל;
עו"ד פרן ברניס - ב"כ המשיב מס' 1;
בשם המשיב מס' 3 - מר שניידר;
המשיבים 4 ו8-.

תאריך הישיבה: כ"ט אדר ב' התשס"ג (1 במאי 2003)

פסק-דין

עו"ד עמוס האוזנר:

1. בפנינו עתירה לפרש את הוראת סעיף 5, פיסקה 4(א) לחוקת ההסתדרות הציונית העולמית, שזו לשונו:

> "הקונגרס, ובתקופה שבין שני קונגרסים הוועד הפועל, רשאי להחליט, על פי הצעת ההנהלה, לקבל כחברים בהסתדרות הציונית העולמית גופים יהודיים בין-ארציים ולקבוע תנאים מיוחדים בדבר השתתפותם בקונגרס, בוועד הפועל ובמוסדות אחרים של ההסתדרות הציונית העולמית.
> (אא) לא תציע ההנהלה לקבל כחבר גוף יהודי ארצי או בין-ארצי אלא אם נתמלאו התנאים הבאים:
> (1) הבקשה של הגוף הוגשה על-ידי המוסד המוסמך לפי תקנונו;
> (2) הגוף יתחייב למלא תפקידים ציוניים מסויימים;

(3) סניפיו הארציים של גוף יהודי בין-ארצי חייבים להצטרף לפדרציה הציונית בארץ הנדונה;

(4) נציג של גוף יהודי בין-ארצי לא ישתתף בבחירות למוסדות ההסתדרות הציונית העולמית ולא יצביע בעניינים של מועמדות. לכן, בלי לפגוע בכלליות האמור לעיל, נציגים אלה לא ישתתפו בבחירות בהתאם לסעיפים 14(ה) עד (ז) וסעיף 32(1) ו-(4).

(5) הנציגים של הגופים היהודיים הבין-ארציים בקונגרס, הוועד הפועל ובמוסדות האחרים של ההסתדרות הציונית העולמית, יהיו באופן אישי חברים של פדרציה ציונית או של גוף מסונף למועצה הציונית בישראל."

2. המחלוקת נסבה סביב פיסקת המשנה (אא)(4), ובמיוחד סביב המשפט "נציג של גוף יהודי בין-ארצי לא ישתתף בבחירות למוסדות ההסתדרות הציונית ולא יצביע בעניינים של מועמדות".

3. העותרים הינם שלושה מחברי הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית, וזו טענתם: להסתדרות הציונית הזכות למנות מספר חברים בהנהלת הסוכנות היהודית לארץ ישראל (להלן-"הסוכנות"). בימים אלו אמורה ההנהלה הציונית לבחור שני חברים כאלה. העותרים סוברים, כי מכוח פסקת המשנה (אא)(4) הנ"ל, מנועים נציגי הארגונים היהודיים הבינארציים, המשיבים 2-8, להשתתף בבחירת הנציגים של ההסתדרות הציונית בהנהלת הסוכנות. זאת משום, שלשיטת העותרים הסוכנות נכללת בהגדרה "מוסדות ההסתדרות הציונית העולמית".

4. העותרים גם ביקשו צו מניעה, האוסר על המשיב 1, הוא "יו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית" לשתף את נציגי הארגונים הנ"ל בהליך הבחירה.

5. לבקשת העותרים, החליט בית הדין הציוני העליון ביום 16.1.2003 כי לא יערך דיון בהנהלה בהליך הבחירה בטרם יחליט בית הדין בעתירה. הדיון בעתירה נתקיים ביום 1.5.2003, לאחר שצורפו המשיבים 2-8 כמי שיכול שיפגעו מן ההחלטה נשוא העתירה.

6. חלק מן המשיבים תומכים בעתירה, וחלקם מתנגדים לה. יש גם שלא נקטו עמדה. גם בין יתר הסיעות בהנהלה הציונית יש עוד המסכימים עם גישת העותרים.

7. עו"ד פרן ברניס, שטענה בשם הנהלת ההסתדרות הציונית, חקרה לעומק את מקורות ההוראה נשוא הדיון. מסתבר, כי בנוסח המקורי של החוקה בו נכללה הוראה בדבר קבלת הארגונים הבינלאומיים הנ"ל להסתדרות הציונית, לא ניתנה להם זכות הצבעה כלל. ואולם בשנת 1976 הוכנס תיקון שחוקק את הנוסח כמובא לעיל. מדברי ההסבר של יו"ר הועדה לתיקון החוקה, מר אברהם שנקר (שצורפו לתשובת המשיב מס' 1 לעתירה) ניתן להבין, כי ההסתדרות הציונית חפצה להרחיב את הייצוג של העם היהודי בהנהלה הציונית, ע"י עידוד חברותם של ארגונים כאלה, וכך נולד התיקון הזה. התיקון, לפי אותם דברי ההסבר, היה למעשה פשרה בין הצעה להתיר חברות של ארגונים כאלה ללא כל הגבלה, לבין המצב הקודם שבו לא היו לנציגי הארגונים האלה זכויות הצבעה איזה שהן.

8. עוד נאמר בדברי ההסבר, כי הכוונה בפיסקה הזו היא ל"עניינים של מועמדות העומד[ים] לפני הקונגרס הציוני", ביטוי החוזר גם בהמשך הדברים. והנה, המינויים נשוא הדיון בעתירה זו מתבצעים ע"י ההנהלה הציונית, ולא ע"י הקונגרס הציוני. אלא, שהתיקון כפי שנעשה לא כלל את המילים "הקונגרס הציוני" שבדברי ההסבר; והותיר את ההגבלה, כמצוטט לעיל, על פיה נציג של גוף יהודי בין ארצי לא ישתתף <u>בבחירות למוסדות ההסתדרות הציונית</u>, כמתייחסת לאו דווקא לבחירות של נושאי תפקיד המתבצעות ע"י הקונגרס הציוני. לאמור: דברי ההסבר האלה, לא באו לידי מימוש מלא בנוסח שנתקבל.

9. כאמור, העותרים טוענים כי "מוסדות ההסתדרות הציונית" כוללים גם את הסוכנות, והם תומכים בין היתר את פירושם זה בנוסחו של הסעיף 14 לחוקת ההסתדרות הציונית, על פיו המונח "מוסדות ההסתדרות הציונית העולמית" כולל גם את "הקרן הקיימת לישראל, קרן היסוד - המגבית המאוחדת לישראל, ו"מוסדות ומפעלים אחרים שהוכרו על ידי ההנהלה כממלאים תפקידים מרכזיים בתנועה הציונית". ומי לנו - שואלים העותרים - ממלא תפקיד מרכזי בתנועה הציונית כסוכנות היהודית?!

דא עקא, שההגדרה שבסעיף 14 הנ"ל פותחת במילים "לצורך סעיף זה..." ובהמשך באה ההגדרה דלעיל, הכוללת גם את הסוכנות. וכשבודקים מהו הסעיף 14 הנ"ל, רואים שהוא עוסק דווקא בתפקידיו ובסמכויותיו של <u>הקונגרס</u> הציוני; ולא באלו של <u>ההנהלה</u> הציונית, כמו הסמכות נשוא הדיון כאן. ובכך קיימת הקבלה לדברי ההסבר הנ"ל, לפיהם המינויים נשוא פסקות המשנה (אא) הם אלה המבוצעים ע"י הקונגרס, ולא ע"י ההנהלה הציונית.

10. מאידך, טוענת ב"כ של יו"ר ההנהלה הציונית בפנינו - בין היתר - כי בסעיפים אחרים בחוקה מוזכרת הסוכנות היהודית בשמה המפורש, ואילו אכן היתה כוונה בפיסקה 4 א(אא) הנ"ל, או אפילו בסעיף 14 לחוקה, לכלול גם את הסוכנות היהודית, היו מזכירים את שמה במפורש. מעבר לכך, צרפה ב"כ ההנהלה גם חוקים ומסמכים נוספים, המזכירים בנפרד את ההסתדרות הציונית ואת הסוכנות היהודית. משמע, לדבריה, שהסוכנות איננה "מוסד" ממוסדות ההסתדרות הציונית, אלא שמעמדה הוא נפרד.

11. לא ראינו לנכון להעמיק במחלוקת הזו. לכאורה, נראה כי כשגוף פלוני (ההסתדרות הציונית) ממנה נציגים שלו לכהן בהנהלתו של גוף אחר (הסוכנות) יחד עם מנהלים אחרים, הרי שעצם הצורך במינוי נציגים כאלו מעיד על כך שמדובר, למטרת המינוי הזה, בשני מוסדות <u>שאינם חופפים זה את זה</u>, לפחות לא בשלמות. התמונה המצטיירת היא של גופים קרובים השלובים זה בזה ומסונפים זה לזה, אך מבלי שאפשר יהיה לקרוא לאחד מהם בשם "מוסד" של הגוף האחר. לצרכים רבים, ובוודאי כלפי צד שלישי, אכן ניתן במקרים רבים לראות זהות בין שני הגופים האלה. המשיב 1 מתהדר בתואר "יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית לא"י וההסתדרות הציונית העולמית". יתרה מזו: כאשר הובאה בפנינו תגובתה של הסוכנות היהודית למבוקש בעתירה, היא הובאה ע"י לא אחר מאשר...אחד מעורכי הדין המייצגים, בעתירה זו עצמה, דווקא את יו"ר ההנהלה הציונית המתנגד לעתירה, הוא המשיב 1. הובאו בפנינו גם התבטאויות שונות של המשיב 1, לפיהן הוא רואה בסוכנות

זרוע של ההסתדרות הציונית. אנו מאמינים, כי אכן התכוון לדברים אלה בתום לב; וכשפונים כלפי כולי עלמא, הן בעבר, הן כיום וכנראה גם בעתיד, ההתייחסות להסתדרות הציונית ולסוכנות היהודית אכן נעשית בנשימה אחת.

12. כאמור, כך נראים פני הדברים לכאורה לצורך פרשנותו של הסעיף שבמחלוקת, ולא לשום צורך אחר. ואולם, כפי שיפורט להלן, לא מצאנו לנכון להכריע סופית בדבר מהסיבות שיובאו בהמשך.

13. גם אם נגיע למסקנה - ההגיונית, כאמור - כי הביטוי "מוסדות ההסתדרות הציונית" בסעיף הנדון לא כולל את הסוכנות לצורך הסעיף שבמחלוקת, עדיין לא יהיה בכך עדיין, בהכרח, כדי לחרוץ לשבט את גורלה של העתירה שבפנינו. שהרי ניתן גם לומר, כי המילים "מוסדות ההסתדרות הציונית" רחבות דיין כדי לכלול את <u>הנציגות</u> שלה בסוכנות היהודית. ולכן, עצם בחירתו של נציג כזה, היא בחירה ב"מוסד" של הסתדרות הציונית. גם יש טעם בדבריו של ב"כ העותרים, עו"ד גורל, המפנה למילים "ולא יצביע בעניינים של מועמדות" שבסעיף שבמחלוקת, לגבי מעמדו של ארגון בין לאומי כזה. הגבלה זו איננה מתייחסת על פניה דווקא למועמדות "למוסדות ההסתדרות הציונית", אלא לכל מועמדות שהיא. כך אנו נוהגים לפרש בדרך כלל (סעיף 7 לחוק הפרשנות, התשמ"א1981-), שני חלקים של משפט כעומדים כל אחד ברשות עצמו. כאמור, הכוונה שהובעה בדבריו של יו"ר ועדת החוקה מר שנקר, לפיה מדובר בפיסקת ההגבלה רק במועמדות לתפקידים שהקונגרס הציוני בוחר, לא באה לידי ביטוי בסעיף הזה כפי שתוקן. יוצא, שבעניינים של "מועמדות" - לכל תפקיד - חלה פיסקת ההגבלה, והארגונים שצורפו כאמור מנועים מלהצביע בהם.

14. מאידך, בפני העותרים קושי פרשני נוסף, הנובע מניסוחו של המשפט הפותח בפסקה (אא) נשוא התיקון משנת 1976. שם נאמר, כי "<u>לא תציע</u> ההנהלה לקבל כחבר גוף יהודי ארצי או בן ארצי, אלא אם נתמלאו התנאים הבאים..."; ובהמשך, כמצוטט לעיל, מופיעה ההגבלה לפיה "נציג של גוף [כזה] לא ישתתף בבחירות למוסדות ההסתדרות הציונית העולמית ולא יצביע בעניינים של מועמדות". אך מה המצב, אם ארגון פלוני התקבל כחבר, אך מסיבות כלשהן - ואפילו שיכחה - "הציעה" ההנהלה מלכתחילה את מועמדותו מבלי שהתנאי הזה אפילו נמסר לו? ובודאי שלא הוצב בפניו כתנאי? ואכן, המשיבים 3, 4 ו8-, המתנגדים למבוקש בעתירה, טוענים כי בכל הנוגע להם ולהצטרפותם, התנאי לא הוצג, וההנהלה "הציעה" את חברותם למרות זאת. האם במקרה כזה חלה בכלל פיסקת ההגבלה?

15. לאמור: ניתן למצוא סימוכין הן לפרשנות שהעותרים מכוונים לה, והן לפרשנות שהמשיב מס' 1 דוגל בה.

16. קבלת כל אחת משתי הגישות שבפנינו מעוררת קשיים עקרוניים ויסודיים. קבלת עמדתו של המשיב 1 עלולה להביא לתוצאה, לפיה מינויים מהותיים יתבצעו ע"י קואליציה מקרית של ארגונים, אשר נציגיהם מכהנים בהנהלה מבלי שנבחרו בבחירות דמוקרטיות ואף בלי לברר, מהו משקלם בכלל במפעל הציוני ומוסדותיו. בכך צפויה שבירה משמעותית של

העקרון הדמוקרטי, המנחה את ההסתדרות הציונית והמינויים בה. יתכן, שהמינויים שיבוצעו ישקפו בעצם מיעוט של מרכיבי המפעל הציוני, כשהמצביעים בפועל למפעל הציוני לא יהיו מיוצגים, ובודאי שלא יהיו מיוצגים כדבעי, לצורך המינויים האלה. הרי גם הנציגים מישראל וגם נציגי התפוצות נבחרים כתוצאה של הליך בחירות דמוקרטי, זה או אחר. ואילו כשמדובר בארגונים - אין הליך דמוקרטי, ואין בדיקה מלאה של משקלו של הארגון הזה בתנועה הציונית.

17. גם קבלת עמדתם של העותרים בעייתית לא פחות. טענו בפנינו בלהט ובשכנוע מר זכאי המשיב מס' 8, בשם הפדרציה הספרדית, מר שניידר בשם המשיב מס' 3, ארגון "בני ברית", ומר פלד, בשם המשיב מס' 4, ארגון "מכבי", והבהירו כי היום בו נתקבלו ארגוניהם להסתדרות הציונית היתה יום משמעותי ביותר הן לגביהם והן להסתדרות הציונית, אשר - כאמור - שאפה ושואפת להרחיב את שורותיה. כאמור, לדבריהם הארגונים אותם הם מייצגים לא הועמדו כלל על ההגבלה הנטענת בעת שנתקבלו כחברים. לגבי הארגון שמייצגת המשיבה 2, ארגון "אמונה" העולמית, צורף מסמך ובו מופיעה ההגבלה כמתייחסת דווקא למינויים שמבצע הקונגרס הציוני, ולא למינויים אחרים. יוצא, שקבלת עמדתם של העותרים תחייב בדיקה של כל מי שהתקבל כארגון כזה, ואיך נתקבל. יתכן אפילו שיתעורר הצורך לשקול מחדש מינויים שונים ואת כשרותם, אם נתבצעו בניגוד לתיקון הזה. ובכלל, האם אפשר בדיעבד - 17 שנים אחורנית - לאמץ פירוש השונה ממה שהוצג (לפחות לחלק מן המשיבים 2-8) בעת שהיתה שאיפה לצרפם להסתדרות הציונית? הרי בכך תהיה פגיעה בזכויות מוקנות, ובשינוי מצב לרעה - והכל על סמך סעיף בלתי ברור, שנתקבל בהליך של פשרה מבלי שנוסח באופן חד משמעי. ואולי במתכוון אף נוסח בצורה כזו.

18. יש איפוא חשש, כי ההכרעה עלולה לפגוע במידה זו או אחרת במפעל הציוני, ואין זאת מתפקידיו של בית הדין הציוני העליון.

19. מאחר שהיה ברור כבר מלכתחילה כי מדובר בעתירה, שההכרעה בה תביא לתוצאות בלתי רצויות להסתדרות הציונית בכלל, ולא רק לגוף זה או אחר, הרי שכבר ביום 16.1.2003 הפצרנו בצדדים לנסות ולהגיע להסדר, מבלי שיהיה צורך בהכרעה. על עמדתנו זו חזרנו גם בעת הדיון, יותר מאשר פעם אחת, ואף ניסינו לברר מהם הפתרונות הבאים בחשבון. מסתבר, שעל הפרק עמדה הצעה שהיתה מקובלת גם על המשיב 1, לפיה אכן אחד משני הנציגים האמורים להיבחר - ייבחר בכיוון שהעותרים מעוניינים בו. ואולם הדברים לא יצאו אל הפועל, אולי מחמת ריבויים של המעוניינים במינוי.

20. נמצאת כעת בהכנה חוקה מודרנית וחדשה, שתיקרא כמסמך אחד ולא תהיה תוצאה של הטלאת סעיפים זה על גבי זה בתקופות שונות. אף זו סיבה לכך, שלא כדאי לנסות ולהכריע בענין של פרשנות - האמורה, לפי זה, להיות לבלתי משמעותית כבר בתקופה הנראית לעין, כאשר פרשנות זו יתכן שתגרום נזק לתנועה כולה.

21. לפיכך, הקביעה המתבקשת היא כי לצורך הבחירה העומדת כעת על הפרק בשני החברים מטעם ההסתדרות הציונית בהנהלת הסוכנות, יתקיים הליך דו-שלבי: באחד השלבים ייבחר אחד משני הנציגים בבחירה בה ישתתפו אך ורק חברי ההנהלה שאינם מייצגים גופים בין-ארציים כנ"ל; ובשלב האחר ייבחר הנציג בהשתתפות כל חברי ההנהלה, ללא כל הגבלה.
קביעה זו תואמת את מה שהצדדים (או מרביתם) הגיעו אליו גם ללא צורך בהכרעה שיפוטית, ואין היא פוגעת במי מהם. יש לקוות, כי אחריה לא יוותרו עוד מחלוקות בעניין זה, לא בין העותרים לבין המשיב מס' 1, ואף לא בין העותרים לבין עצמם אשר אלמלא נקבע כך, יתכן מאוד שעמדתם היתה נדחית לגופה ובכל מקרה לא היו משיגים יותר ממה שהשיגו במסגרת ההליך הנוכחי וההכרעה הזו.
בכפוף לכך, יבוטל צו המניעה שהוצא כנגד הליך הבחירה.

22. הקביעה הזו, למותר לציין, תהיה תקפה אך ורק בסכסוך המסויים הנוכחי בקשר לבחירה המסויימת העומדת כעת על הפרק, ואין היא מחייבת - ואף לא תשמש תקדים - לכל צורך או ענין אחרים. בעתיד הקרוב - יש לקוות - ייעשו הבחירות והמינויים בדרך של הבנות והסכמות בין הצדדים, מבלי הצורך להיזקק לבית הדין הציוני; ולכשיתעורר הצורך בהכרעות - הן כבר ייעשו על בסיס מסמך חוקה חדש וברור, שייתר את הצורך בהכרעה שיפוטית בסוגיה הנדונה כבאחרות.

תם, והלוואי שגם נשלם,

ע. האוזנר, עו"ד
חבר בית הדין

<u>ד"ר אליהו וינוגרד</u>:

חברי, עו"ד עמוס האוזנר, פרט בפסק דינו, סעיפים 1-12, את המחלוקת העומדת לפנינו לדיון, ואין צורך שאחזור על הדברים.

אני סבור כי העותרים לא הוכיחו את עתירתם, ועל כן אציע לחברי לדחותה.

אלו נימוקי:

על פי סעיף 5, פיסקה 4 (א) לחוקה, קבלת גופים יהודיים בין-ארציים כחברים בהסתדרות הציונית, על ידי הקונגרס או על ידי הועד הפועל הציוני (להלן: "הגוף המחליט"), בנויה משני שלבים:

שלב ראשון - הצעה של ההנהלה לגוף המחליט. על הצעה כזו יש מגבלות, המפורטות בסעיף קטן (אא) האומר: "לא תציע ההנהלה...אלא אם נתמלאו התנאים הבאים:...".

שלב שני - החלטת הגוף המחליט. הצעת ההנהלה, כשלעצמה, אינה מחייבת את הגוף המחליט. לפי הרישא לפסקה 4 (א), הקונגרס (ובתקופה שבין שני קונגרסים - הועד הפועל הציוני) הוא שמחליט על קבלת גוף יהודי בין-ארצי כחבר בהסתדרות הציונית העולמית, ובסמכותו "לקבוע

תנאים מיוחדים בדבר השתתפותו בקונגרס, בוועד הפועל ובמוסדות אחרים של ההסתדרות הציונית העולמית". אין הגוף המחליט חייב בקביעת תנאים מיוחדים. הוא רק מוסמך לעשות כן, לפי שיקול דעתו. היות והוא סוברני, אף אין הוא חייב לאמץ את התנאים אשר מחייבים את ההנהלה והמפורטים בסעיף קטן (אא), (אם כי כללי מינהל תקין יניחו שהוא יעשה כן). הגוף המחליט מוסמך לקבל גוף כנ"ל גם ללא קביעת תנאים מיוחדים, ובעשותו כן, לפי שיקול דעתו, לא חרג מתחום סמכויותיו.

אנו יודעים שבפועל אכן קיבל הגוף המחליט גופים יהודיים בין-ארציים ללא תנאים מיוחדים, ובמיוחד ללא הגבלה על השתתפותם במוסדות ההסתדרות הציונית העולמית או ללא הגבלה על ההצבעה של מועמדות. כך למשל, לפי דברי מר זכאי, נתקבלה הפדרציה הספרדית. יש יסוד להאמין כי גם משיבים נוספים נתקבלו כך.

העותרים לא הביאו בפנינו נתונים על תנאי קבלתם של המשיבים 3-8 כחברים בהסתדרות הציונית העולמית. ללא פרטים נחוצים אלו אין אנו יודעים האם הוגבלו משיבים אלו על ידי הגוף המחליט, בעת קבלתם כחברים, ומה המגבלות שנקבעו לגביהם, אם נקבעו. ללא פרטים אלה אין מקום שאנו נטיל מגבלות הצבעה או אחרות על המשיבים, אם הגוף המוסמך לקבען לא עשה כן לגביהם.

אני סבור כי ללא טענה מפורשת בעתירה כי המשיבים 3-8 נתקבלו על ידי הגוף המחליט עם תנאים מגבילים, וללא הוכחתה של טענה כזו, לא קמה עילה לעתירה.

אציין עוד כי העליתי בעיה זו בפני ב"כ העותרים בעת שמיעת העתירה, אך תשובתו לא הניחה את דעתי.

אני סבור, על כן, כי יש לדחות את העתירה.

(-------)

ד"ר אליהו וינוגרד

ד"ר משה בייסקי:

1. חברנו עו"ד עמוס האוזנר סיכם בחוות דעתו את המחלוקת שהובאה לפנינו להכרעה וגם פירט את קשיי הפרשנות של סעיף 5 לחוקת ההסתדרות הציונית העולמית, ובמיוחד הפיסקה (אא) (4) שבו, לאחר התיקונים שהוכנסו בו ברבות השנים, ואין צורך לחזור על הדברים.

אחת השאלות בה חלוקות הדעות והורחב בה הטיעון היא: אם הסוכנות היהודית לארץ ישראל היא מוסד ממוסדות ההסתדרות הציונית העולמית - בהם מדברת פיסקה (4) לסעיף הנ"ל.

אודה ולא אסתיר כי ברבות השנים בהן אני מקורב להסתדרות העולמית סברתי לתומי כי הסוכנות היהודית היא אחד המוסדות של ההסתדרות הציונית העולמית וזאת בעיקר לאור התפקידים שהסוכנות ממלאת והיחסים בין השתיים ואין צורך לפרט...

במהלך הדיונים לפנינו הוצג נספח ז' ובו מצוטטים דבריו של משיב מס' 1 בישיבת נשיאות הועד הפועל הציוני מיום 25.12.2002, שהוא יושב ראש שני הגופים שבדיון, ושם אמר בין היתר: "...בעיני כל מה שאמרתי הוא על סדר היום של התנועה הציונית למרות שזה תחומים שהתנועה הציונית מקדמת דרך הסוכנות היהודית, ואתם יודעים את עמדתי שהסוכנות היהודית היא זרוע של התנועה הציונית. היא שותפות מלאה שבה התנועה הציונית שותפה מלאה, ואני חושב שכציונים אנחנו צריכים להיות גאים, או לפעמים מאוכזבים, אבל זה שלנו וכך אנחנו צריכים להרגיש...".

אין אני גורס כי דבריו אלה של היושב ראש המכובד של שני הגופים שבדיון יכולים להוות פרשנות משפטית מוסמכת לשאלה שבמחלוקת, אף שמבחינה מעשית הם עשויים להצביע על יחסי הגומלין בין שני הגופים. יתר על כן באת כח משיב מס' 1 בדיונים לפנינו בכתב ובטיעונים בעל פה גרסה חד משמעית כי אין הסוכנות היהודית מוסד ממוסדות ההסתדרות הציונית העולמית והיחסים מושתתים על בסיס שונה.

2. בהיותנו מודעים למורכבות הנושא ולקשיי הפרשנות בסוגיה, סברנו כי ראוי הוא כי יגיעו בעלי הדין למוצא מוסכם, כדי לא להרבות מחלוקות בהסתדרות הציונית, ועשינו בכיוון זה מאמצים. למרבה הצער הדבר לא נסתייע. משהגענו עד הלום אין על בית הדין אלא להכריע הכרעה משפטית ואין בית הדין חופשי לכפות על בעלי הדין הסדר של פשרה, גם אם הוא ראוי בעיני בית הדין, אך אינו מקובל על בעלי הדין.

3. ואולם כאן עומד לפני העותרים מכשול עליו הצביע חברי הד"ר וינוגרד בחוות דעתו. תשומת לב העותרים ובא כוחם הוסבה במהלך הדיונים לנושא ולמכשול זה ולא ניתנה על כך תשובה מבוררת.

ובהקשר זה אציין כי בין המשיבים לבין עצמם הדעות חלוקות ויש ביניהם התומכים בעתירה ויש המתנגדים לה.

על כן גם אני סבור כי דין העתירה להידחות.

כדי לא להחריף המחלוקת אני אציע כי לא נעשה צו להוצאות.

העתירה נדחית כאמור בחוות דעתו של ד"ר וינוגרד.

אין צו להוצאות.

פסק הדין יודע לבעלי הדין בישיבה שתיקבע או יועבר בפקסימיליה.

היום 8.6.2003

(-------)	(-------)	(-------)
ד"ר מ. בייסקי אב בית הדין	ד"ר א. וינוגרד חבר	עו"ד ע. האוזנר חבר

בשולי הדברים נציין כי עדיין כשרה השעה להגיע לידי תוצאה מוסכמת, בין ברוח הצעתו של עוה"ד מר האוזנר, ובין בצורה שונה, ואז בית הדין יתן לכך ברכתו.

(-------)	(-------)	(-------)
ד"ר מ. בייסקי	ד"ר א. וינוגרד	עו"ד ע. האוזנר
אב בית הדין	חבר	חבר